



Cada vegada en som més

Autor: Jordi Bilbeny

Data de publicació: 21-05-2012

Cada vegada és més gran el ressò de la nostra tasca. Cada vegada creix més l'amplitud de les nostres recerques. l'Institut Nova Història ha esdevingut el far que il·lumina la recerca d'un passat segrestat i tergiversat des de les esferes del poder. No en tenim prou de repetir sense el més mínim sentit crític ni rigor intel·lectual que Catalunya va entrar a començament del segle XVI en una mena de forat negre, del qual no en va sortir fins a final del segle XIX. La decadència, la pesta negra, la guerra civil del segle XV, la poca demografia, l'exclusió del comerç americà, són tòpics sense cap mena de fonament. O més ben dit: l'únic fonament que tenen és el que ha cavat sota els nostres peus i dins la nostra ment la repetició multiseccular d'aquests mateixos tòpics.

Fa anys que exposo que no hi podia haver cap mena de crisi demogràfica en un país com el nostre que s'expandeix arreu sense cap mena de complex. Que conquerim el Regne de València i el de Mallorca. Que passem a Sicília, Sardenya i Grècia. Que ocupem Nàpols i Roma. Que les armes dels exèrcits catalans no tenien aturador ho comenten els cronistes d'aquells temps. Que el comerç català irradia tota la Mediterrània fins a no deixar peix que no dugui les quatre barres marcades sobre les escates és una obvietat preclara de la qual en donen fe les desenes i desenes de consolats de mar que van establir-hi. Llavors, com que ara sabem que tota la descoberta i conquesta d'Amèrica va ser feta exclusivament des de Catalunya i per catalans, potser ens hauríem de replantejar les animalades que s'han dit sobre la demografia. Ho ha fet des del nostre web En Pep Mayolas, amb un article formidable, lúcida, documentadíssim, que, com tots ja intuïem de fa molt de temps, demostra, contràriament a tot el que se'ns havia dit fins avui, que Castella era el regne més pobre d'Europa. Sabem, a més a més, que no hi va haver cap escola nàutica, ni cap taller de cartografia, ni cap carta de navegar feta a Castella o feta per castellans al llarg dels segles XIII, XIV i XV, com objectiven els estudis més competents en la matèria i asseveren tots els entesos. Ara també som conscients que a Castella no hi havia capitalisme, ni una burgesia potent, ni una xarxa de ciutats ben organitzades per al comerç intern ni d'exportació. També tenim ben present que fins a l'any precís del 1492, per posar una data clau, els estudis universitaris a Castella eren poc desenvolupats i centrats bàsicament en temes de dret i teologia, mentre que arreu

dels estats de Catalunya ja hi havia diverses universitats que impartien tota mena de matèria científica.

Fa quatre dies, encara, que s'ha posat de manifest que les Drassanes de Barcelona --potser el monument més grandios de la història nàutica i mercantil d'Europa, i potser del món antic-- no eren originals del segle XIV, sinó una gran ampliació d'aquella primera estructura, executada en ple segle XVI! Això sol, en un país normal, amb una intel·lectualitat seriosa i uns historiadors objectius i al servei de la informació històrica, ja hauria sigut més que suficient per enderrocar l'astracanada de la Decadència i la marginació d'Amèrica! Perquè, siguem clars: si els catalans estàvem en la decadència més decadent de totes les decadències hagudes i per haver, si s'havia fos el comerç mediterrani i no participàvem del comerç americà, per què carai necessitàvem remodelar una estructura gòtica i casolana per convertir-la en el monument dels monuments de la navegació? Això sol --deia-- ja ens diu que Barcelona havia de ser el centre neuràlgic d'un comerç amb Amèrica i d'un comerç mundial únics, com ja diuen un gran tou d'autors catalans antics, no llegits per ningú per no haver-los de tenir en compte. Quina decadència ens indica que teníem aquest immens, incommensurable espai de les Drassanes? Cap ni una, és clar. La nova datació de l'edifici de les Drassanes ens indica sense embuts que Barcelona era el cap, el centre i la plataforma de llançament d'unes operacions navals i mercantils que només podien tenir sentit si els catalans eren al capdavant del comerç americà i mundial.

Vistes les coses així, podem entendre doncs, que a Catalunya no hi havia ningú? Que érem una misèria de país? O això és el que també se'ns ha dit i repetit des de les instàncies del poder per tenir-nos adormits, envescats i quiets? Per què quan es parla de la demografia de Castella, s'hi suma Múrcia, Andalusia, Extremadura, Lleó, Galícia i totes les regions espanyoles no integrants de la Nació Catalana, mentre que quan es parla de Catalunya, només es tenen en compte les quatre províncies de la comunitat autònoma de la Catalunya espanyola actual? Per què no s'interpreta la Nació catalana, tal com es feia llavors, tenint en compte la totalitat de la Nació, amb el Principat, Aragó, València, Mallorca, Sicília, Sardenya i Nàpols? I encara, després, amb el Regne de les Índies i Navarra? Si sumem ara la demografia i la potència econòmica de Castella, amb la demografia i la potència econòmica de la Nació catalana completa, aquí no hi ha decadència, ni estancament. Potser per això mateix no ho fem: perquè, tal vegada, hauríem de començar a repensar-ho tot. Perquè, com pot ser que una potència així no comptés amb escriptors de vàlua i renom? Com pot ser que no comptés amb pintors, arquitectes, teòrics de l'art, inventors, i personalitats que ressaltessin al mateix nivell que els seus companys navegants, militars, comerciants i polítics?

On són els nostres valors ensenya? Perquè, de tenir-los, els vam tenir. I joestic convençut que amb l'esforç dels investigadors de Nova Història i amb el suport i l'entusiasme de tots vosaltres, finalment, ho podrem acabar sabent: amb l'estudi, el rigor, la recerca, el pensament i les dades que anem i anirem trobant.

És l'amor a l'estudi fanatisme? O el fanatisme és no voler veure el que tenim davant dels nassos i acceptar a ulls clucs, sense raonaments, ni estudi, ni sentit crític, sense contrastar la informació, la història que ens han preparat els nostres multiseulars exterminadors?

Els qui defensem el pensament i les raons, els documents i les proves, els qui només donem crèdit a les dades i a les fonts, degudament contrastades, i no retem cap mena d'adulació a l'eixorquia del poder dominant, sabem que tot just som a l'inici d'una gran tasca. De la tasca immensa, lluminosa, resplendent de la restauració del nostre passat col·lectiu. A poc a poc, sense pressa, sense adulacions, però amb pas ferm i decidit, convençuts que el que anem trobant no pot ser fruit d'una perversió de casualitats, ho anirem destapant tot.

Des d'aquí us encoratgem, doncs, a seguir-nos i a fer-vos protagonistes directes, vius i vivificadors d'aquesta gran gesta de recuperació de la nostra Història. No us en vulgueu quedar al marge. No us conformeu a ser-ne tan sols uns mers observadors, neutres, neutrals. La neutralitat, neutralitza.

Jordi Bilbeny